

COLOFON

Titel : *Eco-Effectscan Molenslag te Monster*

Opdrachtgever : *Ontwikkelingsbedrijf De Westlandse Zoom te Monster*

Contactpersoon : dhr. R.F. van den Berge

Projectteam

Projectmanager : dhr. ing. A.P. Wubben

Contactpersoon : mw. ing. M. Langstraat

Auteur : mw. ing. M. Langstraat

Projectnummer : **215011**

Aqua-Terra Nova is lid van het Netwerk Groene Bureaus, de branche organisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van groene adviesbureaus.

Datum vrijgave	Status	Goedkeuring projectmanager	Vrijgave auteur
9 februari 2015	Definitief		

© 2014 Aqua-Terra Nova B.V.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

**Eco-effectscan
Molenslag
te Monster**

**Opdrachtgever
Ontwikkelingsbedrijf
De Westlandse Zoom
te Monster**

Milieu consultancy
Watermanagement
Ruimtelijke ordening

Milieu consultancy
Watermanagement
Ruimtelijke ordening

**Eco-effectscan
Molenslag
te Monster**

Aqua-Terra Nova BV

Zuidweg 79
2671 MP Naaldwijk
telefoon 0174 – 625246
fax 0174 – 629744
www.aquaterranova.nl

**Opdrachtgever
Ontwikkelingsbedrijf
De Westlandse Zoom
te Monster**

Datum: 9 februari 2015
Rapportnr: 215011/AQT301 FF/ML
Status: definitieve rapportage

COLOFON

Titel : *Eco-Effectscan Molenslag te Monster*

Opdrachtgever : *Ontwikkelingsbedrijf De Westlandse Zoom te Monster*

Contactpersoon : dhr. R.F. van den Berge

Projectteam

Projectmanager : dhr. ing. A.P. Wubben

Contactpersoon : mw. ing. M. Langstraat

Auteur : mw. ing. M. Langstraat

Projectnummer : **215011**

Aqua-Terra Nova is lid van het Netwerk Groene Bureaus, de branche organisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van groene adviesbureaus.

Datum vrijgave	Status	Goedkeuring projectmanager	Vrijgave auteur
9 februari 2015	Definitief		

© 2014 Aqua-Terra Nova B.V.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Doelstelling	2
1.3	Leeswijzer	2
1.4	Verantwoording	2
2	METHODE.....	3
2.1	Inleiding	3
2.2	Projectbeschrijving	3
2.3	Beoordeling beschermde natuurgebieden	3
2.4	Wettelijk kader Flora- en Faunawet	3
2.5	Aanwezigheid beschermde planten en dieren	3
2.6	Effectbeoordeling en toetsing	4
3	PROJECTGEBIED	6
3.1	Ligging	6
3.2	Bestaande situatie	6
3.3	Beoogde situatie en activiteiten	7
4	RESULTATEN BESCHERMDE NATUURGEBIEDEN	8
4.1	Natuurbeschermingswet	8
4.2	Ecologische hoofdstructuur	11
5	RESULTATEN SOORTBESCHERMING.....	13
5.1	Vaatplanten	13
5.2	Vogels	13
5.3	Grondgebonden zoogdieren	13
5.4	Vleermuizen	13
5.5	Amfibieën en reptielen	14
5.6	Vissen	14
5.7	Overige beschermde soorten	14
6	CONCLUSIE EN MAATREGELEN	15
6.1	Beschermde natuurgebieden	15
6.2	Beschermde soorten	15
6.3	Maatregelen	15
7	REFERENTIES	17
BIJLAGE 1	WETTELIJK KADER	18
BIJLAGE 2	PROJECTGEBIED.....	20
BIJLAGE 3	BESCHERMDE NATUURGEBIEDEN	21
BIJLAGE 4	NATURA 2000-GEBIED SOLLEVELD & KAPITTELDUINEN	22
BIJLAGE 5	STIKSTOFDEPOSITIE BEREKENINGEN	26

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Het Ontwikkelingsbedrijf De Westlandse Zoom beoogt op het perceel aan de Molenslag te Monster nieuwbouw te realiseren. Voor dit project dienen onder andere de gevolgen van de ruimtelijke ingrepen op de aanwezige flora en fauna te worden weergegeven. In dit kader is de onderhavige Eco-effectscan uitgevoerd door Aqua-Terra Nova BV aan de Molenslag te Monster.

1.2 Doelstelling

De Eco-effectscan heeft als doel te inventariseren of het project mogelijk in strijd is met de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet of de Ecologische Hoofdstructuur in de Wet ruimtelijke ordening. Hiertoe worden de effecten van de activiteiten op beschermde gebieden en soorten inzichtelijk gemaakt en wordt geadviseerd hoe te handelen in het kader van de natuurwetgeving. Voor de vigerende wetgeving zie bijlage 1.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de onderzoeksmethode en het toetsingskader van de Eco-effectscan beschreven. In hoofdstuk 3 worden het project en het projectgebied beschreven. De resultaten van de inventarisatie en de te verwachten effecten worden in hoofdstuk 4 beschreven. In hoofdstuk 5 volgen de conclusies en worden de maatregelen geadviseerd. Bronvermeldingen zijn in de tekst met een nummer aangegeven, wat naar het desbetreffende nummer in de referentielijst verwijst.

In de bijlagen wordt de natuurwetgeving toegelicht, zijn kaarten van het projectgebied opgenomen en is een inventarisatielijst opgenomen met de resultaten van het locatiebezoek en de literatuurstudie.

1.4 Verantwoording

Dit onderzoek geeft een zo volledig mogelijk beeld van aangetroffen aanwezige soorten en de effecten die het project op deze soorten kan hebben. Dit dient gezien te worden vanuit het perspectief dat het onderzoek gebaseerd is op een momentopname. De waarnemingen en conclusies sluiten niet uit dat de ecologie zich op het projectgebied onvoorspelbaar ontwikkelt. Indien dit het geval is dient de initiatiefnemer hiertoe adequate maatregelen te treffen.

2 METHODE

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe de resultaten van de voorliggende rapportage tot stand zijn gekomen. Dit hoofdstuk dient tevens als onderbouwing van de conclusies. In het kort wordt weergegeven hoe de Flora- en Faunawetgeving in het project wordt geborgd.

2.2 Projectbeschrijving

Het project wordt beschreven aan de hand van de door de opdrachtgever verstrekte informatie. Hiertoe wordt de omvang en ligging van het projectgebied beschreven in relatie tot groenstructuren in de omgeving, wordt de bestaande situatie geschetst en worden de beoogde activiteiten omschreven.

2.3 Beoordeling beschermde natuurgebieden

Op basis van provinciale en lokale kaartendatabases wordt de ligging van natuurgebieden in de omgeving van het projectgebied inzichtelijk gemaakt. Het betreft gebieden in de Natuurbeschermingswet en in de Ecologische Hoofdstructuur. Indien dergelijke beschermde natuurgebieden binnen een straal van 3 km van het projectgebied gelegen zijn, wordt de wettelijke status beschreven en wordt beoordeeld of negatieve effecten op de gebieden uitgesloten kunnen worden.

2.4 Wettelijk kader Flora- en Faunawet

Voor een uitgebreide omschrijving van de wet- en regelgeving zie bijlage 1. In de Flora- en faunawet zijn beschermde soorten aangewezen. Hierbij zijn soorten ingedeeld in 3 beschermingscategorieën (tabel 1, 2 en 3) en vormen vogels een aparte categorie. Aanvullend zijn de nesten van enkele vogels jaarrond beschermd.

De bescherming van soorten is met name gericht op populaties en verblijfplaatsen van individuen. Hierbij wordt het 'nee, tenzij'-principe gehanteerd. Handelingen in strijd met de verbodsbepalingen zijn per definitie verboden. Uitzonderingen voor overtreding van de verbodsbepalingen kunnen worden verleend middels vrijstellingen en ontheffingen. Tevens is de zorgplicht te allen tijde van kracht voor alle planten en dieren. Zie box 1 voor de relevante verbodsbepalingen bij ruimtelijke inrichting en ontwikkelingen.

Box 1. Relevante verbodsbepalingen bij ruimtelijke inrichting en ontwikkelingen

Art 2 (zorgplicht); verplichting om schadelijke handelingen achterwege te laten, zoveel als redelijkerwijs gevergd kan worden; Art. 8: verbod op het beschadigen etc. van groeiplaatsen van beschermde planten; Art. 9: verbod op het doden, verwonden, vangen, opsporen etc. van beschermde dieren; Art. 11: verbod op het beschadigen, verstoren etc. van verblijfplaatsen van beschermde dieren; Art. 12: verbod op het beschadigen, vernielen en uitnemen van eieren van beschermde dieren.

2.5 Aanwezigheid beschermde planten en dieren

Aan de hand van een veldbezoek, verspreidingsatlassen, overige naslagwerken en lokale waarnemingen wordt een lijst samengesteld van tabel 1, 2 en 3-soorten en vogels met jaarrond beschermde nesten welke in de omgeving van het projectgebied zijn waargenomen. Het veldbezoek is uitgevoerd op dinsdag 27 januari 2015. Tijdens het veldbezoek was circa 6 graden Celsius, half bewolkt en stond er een harde wind. De lijst met beschermde soorten is een momentopname, is niet limitatief en kan aangevuld worden met beschermde soorten waarvan de aanwezigheid aannemelijk is.

Voor deze soorten wordt op basis van het verkennend locatiebezoek de geschiktheid van biotopen in het projectgebied beoordeeld. In tabel 1 is een niet-limitatieve lijst van te beoordelen biotoopkenmerken weergegeven. Tijdens het locatiebezoek waargenomen beschermde soorten worden eveneens genoteerd.

Tabel 1. Beoordeling geschiktheid biotoop per soortgroep (niet limitatief)

Soortgroep	Biotoopkenmerken	Relevante biotoopfunctie
Planten	Vegetatiestructuur, bodemtype, vochtigheid, voedselrijkheid, begroeiing watergang, etc.	Standplaats
Vogels	Vegetatiestructuur, boomholten, holten onder dakpannen of in gebouwen, etc.	Vaste verblijfplaats of voortplantingslocatie c.q. nest
Reptielen en grondgebonden zoogdieren	Droge biotoop: vegetatiestructuur, bodemtype, vochtigheid, beschutting, etc.	Vaste verblijfplaats, migratieroute
Vleermuizen	Vegetatiestructuur, holten in bomen of in gebouwen, lijnvormige elementen, etc.	Vaste verblijfplaats, vliegroute, foerageergebied
Amfibieën	Vegetatiestructuur, begroeiing, doorzicht en uitklimbaarheid watergang, beschutting, etc.	Vaste verblijfplaats, migratieroute
Vissen	Vegetatiestructuur watergang en oevers, sliblaag, doorzicht, etc.	Vaste verblijfplaats
Overige soorten	Alle bovenstaande kenmerken, etc.	Vaste verblijfplaats

De beoordeling van de aanwezigheid van beschermde planten en dieren in het projectgebied resulteert in de vaststelling:

- Niet aanwezig c.q. afwezig; de soort is niet in de omgeving waargenomen of het projectgebied vormt geen geschikt biotoop voor soort welke in de omgeving waargenomen is; de beoordeling van de afwezigheid wordt uitsluitend in uitzonderingen behandeld; soorten welke op de inventarisatielijst zijn opgenomen en niet worden behandeld, worden per definitie beoordeeld als niet aanwezig c.q. afwezig;
- niet uit te sluiten; de soort is in de omgeving waargenomen of kan op basis van betrouwbare bronnen* verwacht worden en het projectgebied vormt geschikt biotoop voor verblijfplaatsen of andere functionele onderdelen van de leefomgeving van de soort;
- aanwezig; de soort is tijdens het locatiebezoek waargenomen of de soort is in het projectgebied waargenomen op basis van betrouwbare bronnen*.

*Betrouwbare bronnen zijn minder dan 3 jaar oude gegevens van overige ter zake kundigen en de NDFF.

2.6 Effectbeoordeling en toetsing

Voor de aanwezige beschermde soorten of beschermde soorten waarvan de aanwezigheid niet uitgesloten kan worden, worden de effecten van de voorgenomen handelingen beoordeeld en getoetst aan de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet en de zorgplicht.

De toetsing is gericht op aantasting en verstoring van individuen en hun functionele leefomgeving. De toetsing is afhankelijk van de kwetsbare periode waarin handelingen een effect kunnen hebben. Vervolgens wordt beoordeeld of aantasting van individuen en hun functionele leefomgeving een effect heeft op de gunstige staat van instandhouding van de regionale of landelijke populatie. Zie tabel 2 voor een niet-limitatief toetsingskader per soortgroep.

Tabel 2. Toetsing handelingen per soortgroep (indicatief en niet limitatief)

Soortgroep	Bovengrond Vergraven/ Klepelen/ Verwijderen	Dempen/ Vergraven Watergang	Slopen/ Renoveren Behouwing	Kappen/ Snoeien Bomen	Toetsing gericht op
Planten	X	X	X		Verlies standplaats
Vogels	X	X	X	X	Verlies of verstoring nest
Grondgebonden zoogdieren	X			X	Verlies of verstoring verblijfplaats
Vleermuizen	X	X	X	X	Verlies of verstoring verblijfplaats, vliegroute of foerageergebied
Amfibieën	X	X			Verlies of verstoring verblijfplaats
Reptielen	X				Verlies of verstoring verblijfplaats
Vissen		X			Verlies of verstoring verblijfplaats
Overige soorten	X	X			Verlies of verstoring verblijfplaats

X = toetsing van de handeling op overtreding van verbodsbepaling of de zorgplicht

Per soortgroep worden de handelingen getoetst aan de verbodsbepalingen en de zorgplicht. Per beschermingscategorie worden hierbij verschillende toetsingskaders gehanteerd (zie tabel 3).

Tabel 3. Toetsingskader per beschermingscategorie

Categorie	Toetsingskader
Tabel 1 (Algemene soorten)	Voor handelingen in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling geldt een vrijstelling voor overtreding van de verbodsbepalingen.
Tabel 2 (Overige soorten)	Voor handelingen in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling geldt een vrijstelling voor overtreding van de verbodsbepalingen, mits de handelingen uitgevoerd worden conform een goedgekeurde gedragscode. Indien het niet mogelijk is om conform een gedragscode te werken, dan dient ontheffing aangevraagd te worden.
Tabel 3 (Soorten bijlage IV HR/bijlage 1 AMvB)	Effecten dienen te allen tijde voorkomen te worden. Indien effecten op soorten uit tabel 3 niet uitgesloten kunnen worden, dient de omvang van de mogelijke effecten inzichtelijk gemaakt te worden middels vervolgonderzoek.
Vogels	Verstoring of verwijdering van in gebruik zijnde nesten dient te allen tijde voorkomen te worden. Van ca. 15 vogelsoorten zijn de nesten jaarrond beschermd. Voor het verwijderen van dergelijke nesten is een ontheffing van de Flora- en Faunawet noodzakelijk.
Alle planten en dieren	In het kader van de zorgplicht dienen schadelijke effecten zoveel als redelijkerwijs verwacht kan worden voorkomen te worden, beperkt te worden of ongedaan gemaakt te worden.

3 PROJECTGEBIED

3.1 Ligging

Het projectgebied is gelegen aan de Haagweg 39 in Monster te Zuid-Holland. Zie figuur 1 voor de ligging en bijlage 2 voor de begrenzing van het projectgebied.

Figuur 1. Ligging projectgebied

3.2 Bestaande situatie

Een weergave van de bestaande situatie is opgenomen in bijlage 2. Het projectgebied heeft een oppervlakte van ca. 5.000 m² en bestaat uit strak gemaaid gazon met aan de west en zuid zijde sierbeplanting met enkele bomen. Aan de noord en oost zijde wordt het plangebied begrensd door een dijk en wegen.

Ten westen van het plangebied is het beschermde Natura 2000-gebied Kapittelduinen en Solleveld gelegen. Zie bijlage 3 voor de ligging en begrenzing van het Natura 2000-gebied.

Aan de noordoostzijde van het plangebied is een geïsoleerde watergang gelegen.

Foto 1. Plangebied vanuit westen gezien

Foto 2. Plangebied nabij Rijnweg

Foto 3. Plangebied grenzend aan Laan van Delfland

Foto 4. Plangebied gezien van noord naar west.

3.3 Beoogde situatie en activiteiten

De activiteitenomschrijving is opgesteld aan de hand van plattegronden, ontwerptekeningen en de mondeling door de opdrachtgever verstrekte informatie.

In het projectgebied wordt de ontwikkeling van 19 woningen met 44 parkeerplaatsen beoogd. In totaal zullen 3 blokken rijwoningen met achtertuinen en een omliggende groenstrook gerealiseerd worden. Hiertoe zal de bestaande beplanting verwijderd worden en kan het gehele projectgebied vergraven worden voor de nieuwe situatie gerealiseerd wordt.

Deze activiteiten vormen de basis van de Eco-effectscan.

4 RESULTATEN BESCHERMDE NATUURGEBIEDEN

4.1 Natuurbeschermingswet

Het Natura-2000 gebied Solleveld & Kapittelduinen is gelegen op een afstand van circa 100 meter van het plangebied (zie bijlage 3 voor een kaart met de omliggende natuurgebieden). Op een afstand van ruim 5 km is het Natura 2000-gebied Westduinpark & Wapendal gelegen. Ruimtelijke ontwikkelingen in de omgeving van Natura-2000 gebieden kunnen mogelijk een indirect effect hebben op beschermde gebieden (externe werking).

In de Solleveld & Kapittelduinen zijn de onderstaande beschermde habitatten aanwezig en zijn de volgende instandhoudingsdoelstellingen vastgesteld⁽¹⁹⁾:

Tabel 4: Instandhoudingsdoelstelling Solleveld & Kapittelduinen

Code	Habitatype	Instandhoudingsdoelstelling
H2120	Witte duinen	Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit. Achteruitgang in oppervlakte ten gunste van habitatype grijze duinen (H2130) is toegestaan.
*H2130	Grijze duinen	Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit grijze duinen, kalkrijk (subtype A) en grijze duinen, kalkarm (subtype B)
*H2150	Duinheiden met Struikhei	Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit
H2160	Duindoornstruwelen	Behoud oppervlakte en kwaliteit. Enige achteruitgang in oppervlakte ten gunste van habitatype grijze duinen (H2130) of vochtige duinvalleien (H2190) is toegestaan.
H2180	Duinbossen	Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit duinbossen, droog (subtype A) en binnenduintrand (subtype C)
H2190	Vochtige duinvalleien	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit vochtige duinvalleien, kalkrijk (subtype B) en behoud oppervlakte en kwaliteit vochtige duinvalleien, hoge moerasplanten (subtype D). Achteruitgang in oppervlakte van het subtype hoge moerasplanten (subtype D) ten gunste van subtype kalkrijk (subtype B) is toegestaan.
H1014	Nauwe korfslak	Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie
* Prioritair habitatype ³ .		

In de directe omgeving van het plangebied Molenslag zijn voornamelijk de habitattypen Witte duinen (H2120), Grijze duinen kalkrijk (H2130A) en Grijze duinen kalkarm (H2130B) aanwezig. Zie bijlage 4 voor een kaart van de verschillende habitattypen in Solleveld & Kapittelduinen en Westduinpark & Wapendal.

De habitattypen Grijze duinen (H2130A en H210B) betreffen prioritaire habitattypen. Vanwege de prioritaire status en omdat Grijze duinen gevoeliger zijn voor verstoring dan Witte duinen (met uitzondering op storingsfactor verzoeting) wordt in onderstaande effectanalyse uitgegaan van het habitatype Grijze duin. In het Natura 2000-gebied Westduinpark & Wapendal zijn tevens de habitattypen H2130 en H2150 prioritair. Vanwege de grotere afstand, wordt de nadruk in onderstaande effectbepaling gelegd op het Natura 2000-gebied Solleveld & Kapittelduinen. De bijbehorende berekeningen zijn voor beide Natura 2000-gebieden uitgevoerd. De verschillende storingsfactoren zijn opgenomen in bijlage 4.

4.1.1 Effecten op habitattypen Grijze duinen

Door de bouw van de woningen zullen er geen veranderingen plaatsvinden aan het grondwater. In het duingebied is er van nature een dynamiek aanwezig in de aanwas van zand. Deze aanwas vindt mede plaats door aanvoer van zand vanaf het strand. Omdat de geplande werkzaamheden aan de landzijde van de duinen plaatsvindt in reeds bebouwd gebied, worden er geen effecten verwacht op de aanvoer van aerosole aanwas van zand.

Gezien de geplande activiteiten, het huidige karakter van het plangebied, afstand, tussenliggende wegen en parkeerterreinen en de nabijheid bebouwd gebied, wordt geen oppervlakteverlies, versnippering, verzuring, vermesting, verzoeting, verzilting, verontreiniging, vernatting, veranderingen in overstromingsfrequentie of dynamiek van het substraat, optische verstoring, verstoring door mechanische effecten of verandering in populatiedynamiek verwacht. Er vindt

tevens geen bewuste verandering van soortensamenstelling plaats. Door een vervanging van CV ketels en een toename van verkeersbewegingen kan een verandering in stikstofdepositie uit de lucht niet op voorhand uitgesloten worden.

4.1.2 *Stikstof depositie*

Door de uitstoot van stikstof (stikstofoxide (NO_x), en ammoniak (NH₃)) in de omgeving van Natura-2000 gebieden kan verzuring optreden van bodem of water. Op lange termijn leidt dit tot een dalende zuurgraad van de bodem of het water, met als gevolg een verandering in habitatype en daarmee mogelijk het verdwijnen van typische (dier)soorten, zoals bijvoorbeeld amfibieën en reptielen die voor hun voortplanting afhankelijk zijn van waterlichamen.

Een hogere aanvoer van stikstof heeft tevens verrijking van ecosystemen tot gevolg. Door het voedselrijker worden van bodem en water wordt extra groei van bepaalde soorten gestimuleerd. Als gevolg hiervan worden de soorten die op armere gronden voorkomen weggeconcentreerd door de plantensoorten die op voedselrijke gronden groeien en vind er een verandering van flora en daarmee habitatype plaats. Uiteindelijk kan dit leiden tot het ongeschikt worden van een gebied voor specifieke flora en fauna soorten. Hiernaast kan vermisting (en verzuring) leiden tot verontreiniging van het oppervlakte- en grondwater.

Landelijk zijn de belangrijkste bronnen van stikstof emissies de landbouw, het verkeer (transportsector) en de industrie. De mate van stikstof overbelasting in Solleveld & Kapittelduinen is weergegeven in bijlage 5.

4.1.3 *Toename van stikstof emissies door realisatie woningen*

Door de realisatie van de woningen kan mogelijk een toename plaatsvinden van stikstofemissies. Dit door een toename van ruimtes die verwarmt dienen te worden (CV ketels) en een toename van verkeersbewegingen.

Met behulp van het AERIUS Calculator²⁰ van het Ministerie van EZ is de stikstofdepositie van de woningbouw op het Natura-2000 gebied Solleveld & Kapittelduinen en het verder weg gelegen Westduinpark & Wapendal berekend. Het rekeninstrument kan met voldoende nauwkeurigheid laten zien wat het effect is van een nieuwe stikstofbron op een bepaalde plaats, gerelateerd aan de plekken waar te beschermen habitatypen voorkomen¹⁹.

Binnen het projectplan zullen 19 woningen gerealiseerd worden. Vier van deze woningen zullen uitgerust worden met de CV-ketel HReco 36 van Intergas. De overige 15 woningen worden uitgerust met de CV ketel HReco 30 van Intergas.

Op basis van het vermogen, de emissiefactor van de ketels en de vollasturen van de ketels is de stikstof emissie van de 19 ketels per jaar berekend. Hierbij is rekening gehouden met een toename van verkeersbewegingen van 44 personenwagens. De berekening is weergegeven in bijlage 5.

De totale jaarlijkse emissie van stikstof door het plaatsen van 4 HReco 36 en 15 HReco 30 ketels bedraagt 30 kg/jaar. De jaarlijkse emissie van stikstof door de toename van verkeersbewegingen (44 personen auto's) door de woningbouw betreft 1,8 kg/jaar.

Op basis van een stikstofemissie van 31,8 kg/jaar door de CV ketels en vanuit verkeer van en naar de woningen is stikstofdepositie op de nabijgelegen Natura 2000-gebieden berekend. Zie tabel 5 voor de resultaten.

Tabel 5: Stikstofdepositie vanuit project Molenslag op nabijgelegen habitattypen

Deposition per nature area and habitat: Situation 1

Maximum		mol/ha/y
— Solleveld & Kapittelduinen		
H2130B	Grijze duinen (kalkarm)	0.1
H2130A	Grijze duinen (kalkrijk)	0.1
Lg12	Zoom, mantel en droog struweel van de duinen	0.1
H2160	Duindoornstruwelen	0.1
H2180Abe	Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0.0
H2120	Witte duinen	0.0
H2180C	Duinbossen (binnenduinrand)	0.0
H2150	Duinheiden met struikhei	0.0
H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	0.0
— Westduinpark & Wapendal		
H2180C	Duinbossen (binnenduinrand)	0.0
H2180Abe	Duinbossen (droog), berken-eikenbos	0.0
H2180Ao	Duinbossen (droog), overig	0.0
H2160	Duindoornstruwelen	0.0
H2150	Duinheiden met struikhei	0.0
H2130B	Grijze duinen (kalkarm)	0.0
H2130A	Grijze duinen (kalkrijk)	0.0
H2120	Witte duinen	0.0

Uit het AERIUS model blijkt dat er een stikstofdepositie vanuit het woningbouwproject Molenslag op de habitattypen H2130A, H2130 B, Lg12 en H2160 van 0,1 mol/ha/jaar plaats zal vinden. De habitattypen H2130 A en B betreffen prioritaire habitattypen en zijn tevens gevoelig voor depositie van stikstof. Door de bouw van de 19 woningen zal de stikstofdepositie op deze gebieden licht toenemen.

Tabellen van bovenstaande berekeningen en specificaties van de stikstofemissies zijn opgenomen in bijlage 5.

4.1.4 Kritische Depositiewaarde

Op basis van de Natuurbeschermingswet '98 en de Programmatie Aanpak Stikstof dient de significantie van een toename beoordeeld te worden door middel van een passende beoordeling (zie kader ²¹).

Toetsing in geval van vergunningplicht (beoordeling significantie)

Bij een depositie op de grens van een gevoelig habitatype $\geq 0,0$ mol/ha/jr is sprake van een negatief effect op een instandhoudingsdoel. Beoordeeld moet worden of het negatieve effect significant is. Dit dient voor elk habitatype afzonderlijk beoordeeld te worden. Voor deze inhoudelijke beoordeling kunnen de volgende stappen worden doorlopen. Afhankelijk van de situatie kunnen stappen worden overgeslagen.

De KDW (Kritische Depositie Waarde) van het habitat H2130A en H2130B is respectievelijk 1071 en 714 mol/ha/jaar. De KDW van het habitatype H2130 betreft 2000 mol/ha/jaar (zie tabel 6). Een toename van maximaal 0,1 mol/ha/jaar is marginaal. Echter kan er sprake zijn van cumulatieve effecten van woningbouw projecten of andere ruimtelijke ontwikkelingen in de omgeving.

Tabel 6: Kritische depositiewaarden stikstof Solleveld en Kapittelduinen (bron 19)

Habitattypen		kritische depositiewaarde in mol N ha ⁻¹
		jaar-1
H2120	Witte duinen	1.429
H2130A	Grijze duinen (kalkrijk)	1.071
H2130B	Grijze duinen (kalkarm)	714
H2150	Duinheide met Struikhei	1.071
H2160	Duindoornstruwelen	2.000
H2180Abe	Duinbossen (droog)	1.071
H2180A0	Duinbossen (droog)	1.429
H2180C	Duinbossen (binnenduinrand)	1.786
H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	1.429
H2190D	Vochtige duinvalleien	>2.400
H1014	Nauwe korfslak	1.643

Bij de habitattypen H2130A grijze duinen (kalkrijk) vindt lokaal sterke overbelasting plaats¹⁹. In bijlage 4 is de kaart met de lokale overbelasting opgenomen. Uit deze kaart blijkt dat de overbelasting in de Grijze duinen aansluitend aan het projectgebied Molenslag matig is. Iets noordelijker hiervan betreft het een sterke overbelasting met stikstof.

In het beheerplan Solleveld en Kapittelduinen¹⁹ is de verwachte stikstofdepositie richting 2030 berekend. Uit deze berekening blijkt dat de gemiddelde depositie geleidelijk af gaat nemen (zie bijlage 4). In de omgeving van het project gebied zal de stikstofdepositie naar verwachting afnemen met 100 tot 250 mol/ha/jaar. Echter zal in 2030 de depositie in habitatype Grijze duinen nog steeds lokaal boven de 2.000 mol/ha/jaar zijn. Dit betreft een overschrijding van de KDW (zie tabel 6). Overeenkomstig 2010 is vooral rond Ter Heijde (nabij Monster) en in de bossen bij Den Haag en Hoek van Holland (zelfs ruim 2.100 mol/ha/jaar) de depositie hoog.

4.1.5 Toetsing

Een toename van een stikstofpositie van 0,1 mol/ha/jaar is minimaal. Echter kan cumulatie optreden door verschillende woningbouwprojecten in dezelfde omgeving. In de omgeving Westland en ten zuiden van Den Haag staan meerdere woningbouwprojecten gepland.

In het Beheerplan Solleveld & Kapittelduinen¹⁹ is de verwachte totale stikstofdepositie in 2030 vanuit de omgeving van Solleveld & Kapittelduinen berekend. Uit deze berekening blijkt dat de totale stikstofdepositie in Solleveld & Kapittelduinen af gaat nemen. Met name door een afname van stikstofdepositie vanuit het buitenland en de glastuinbouw. Bij de berekening is rekening gehouden met een lichte toename van depositie door consumenten (woningen).

Op basis van de berekeningen uit het Beheerplan Solleveld & Kapittelduinen¹⁹ wordt niet verwacht dat een toename van 0,1 mol/ha/jaar een significant negatief effect heeft op de totale stikstofdepositie in Solleveld & Kapittelduinen. Omdat bij de verwachting in het Beheerplan Solleveld & Kapittelduinen reeds rekening gehouden is met cumulatie van verschillende ruimtelijke ontwikkelingen in de omgeving van Solleveld & Kapittelduinen en een toename van 0,1 mol/ha/jaar marginaal is, worden geen negatieve effecten verwacht. Op basis van de stikstof depositie berekening met behulp van Aerius en de verwachtingen met betrekking tot de afname van stikstofdepositie in Solleveld & Kapittelduinen is een passende beoordeling niet noodzakelijk. Wel wordt geadviseerd dit te bespreken met het bevoegd gezag (Provincie Zuid-Holland).

4.2 Ecologische hoofdstructuur

Het projectgebied is niet gelegen in of grenst niet aan structuren in de EHS. Naast Natura 2000 gebied Solleveld en Kapittelduinen ligt op circa 2,5 km van het projectgebied het EHS gebied Groote Gantel. Het EHS-beleid kent geen externe werking. Effecten op gebieden in de EHS kunnen worden uitgesloten, vanwege de beperkte reikwijdte van het projectgebied en de voorgenomen activiteiten.

4.2.1 Toetsing

Negatieve effecten op de EHS kunnen worden uitgesloten. Negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Solleveld & Kapittelduinen kunnen niet uitgesloten worden als gevolg van een verwachte toename van stikstofdepositie in het duingebied. Om te kunnen beoordelen of de effecten een aantasting of een significante verstoring van het Natura 2000-gebied betreffen dient een Voortoets Natuurbeschermingswet uitgevoerd te worden.

5 RESULTATEN SOORTBESCHERMING

5.1 Vaatplanten

5.1.1 Aanwezige soorten

Tijdens het veldbezoek zijn algemeen voorkomende planten als madelief, paardenbloem en klein hoefblad aangetroffen. Er zijn geen beschermde planten waargenomen. Het grasveld wordt intensief beheerd (gemaaid). Tijdens het veldbezoek op 27 januari is geconstateerd dat op het veld veel uitwerpselen van honden aanwezig zijn, wat tot verrijking van de bodem leidt. Vanwege het intensieve beheer en het voedselrijke karakter kan het voorkomen van beschermde plantensoorten uitgesloten worden.

5.1.2 Toetsing

Beschermde planten kunnen worden uitgesloten en er is geen sprake van een nadere toetsing aan de Flora- en faunawet met betrekking tot beschermde planten.

5.2 Vogels

5.2.1 Aanwezige soorten

In het projectgebied zijn algemeen voorkomende vogels aanwezig. De aanwezigheid van nesten van algemene broedvogels zoals merel, koolmees en witte kwikstaart kan niet uitgesloten worden in de bomen en opgaande beplanting.

Tijdens het veldbezoek zijn geen vogels waargenomen met jaarrond beschermde nesten. Deze worden op basis van de gebiedskenmerken (gebrek aan grotere bomen en geschikte nesten) ook niet verwacht.

Het projectgebied vormt geen geschikt broedbiotoop voor gierzwaluwen of huismussen, vanwege het ontbreken van bebouwing. In bomen zijn geen potentiële jaarrond beschermde nesten van zwarte kraai, ekster, buizerd of sperwer waargenomen. Jaarrond beschermde nesten in bomen worden niet verwacht.

5.2.2 Toetsing

Met het uitvoeren van werkzaamheden in het projectgebied tijdens de broedperiode (grootweg maart t/m juli) kunnen nesten van algemene broedvogels verstoord worden of verloren gaan. Nesten van algemene broedvogels zijn beschermd tijdens het broeden en mogen tijdens de broedperiode niet verstoord of verwijderd worden. Jaarrond beschermde vogelnesten kunnen worden uitgesloten.

5.3 Grondgebonden zoogdieren

5.3.1 Aanwezige soorten

In het projectgebied kan de aanwezigheid van algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren van tabel 1 niet uitgesloten worden, vanwege de aanwezigheid van onverharde delen. Het betreft hoofdzakelijk muizen, egel en mol.

Het gras en langs gelegen plantsoen worden intensief onderhouden. Dit betreft geen geschikt habitat voor beschermde grondgebonden zoogdieren. Vanwege het ontbreken van geschikt habitat worden strikt beschermde soorten grondgebonden zoogdieren niet verwacht.

5.3.2 Toetsing

Met het verwijderen van het aanwezige groen en het vergraven van grond kunnen verblijfplaatsen van tabel 1-soorten verloren gaan en kunnen dieren gedood worden. Voor het verwijderen van verblijfplaatsen en het verwonden van tabel 1-soorten geldt een vrijstelling in het kader van de Flora- en faunawet. De zorgplicht blijft echter wel van toepassing.

5.4 Vleermuizen

5.4.1 Aanwezige soorten

Binnen het projectgebied is geen bebouwing aanwezig. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in bebouwing kan hierdoor uitgesloten worden. In de bomen binnen het plangebied zijn geen holtes aangetroffen welke geschikt zijn als verblijfplaats van vleermuizen. Daarnaast betreffen het relatief jonge en kleinere bomen, welke vanwege de beperkte omvang minder geschikt zijn voor vleermuizen. Verblijfplaatsen van vleermuizen binnen de begrenzing van het plangebied worden niet verwacht.

Het plangebied wordt mogelijk gebruikt als foerageergebied door vleermuizen uit de omliggende woningen. In de directe omgeving is voldoende alternatief foerageergebied aanwezig in de vorm van parken, watergangen en tuinen. Er is geen sprake van essentieel foerageergebied.

5.4.2 Toetsing

Tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden tussen zonsondergang en zonsopkomst in de periode maart t/m oktober kunnen foeragerende en vliegende vleermuizen verstoord worden. Voor het verstoren van vleermuizen op niet essentieel functionele gebieden is geen ontheffing van de Flora- en faunawet nodig. De zorgplicht blijft echter wel van toepassing.

5.5 Amfibieën en reptielen

5.5.1 Aanwezige soorten

Vanwege aanwezigheid van onverharde delen in het projectgebied kan de aanwezigheid van algemeen voorkomende amfibieën van tabel 1, zoals de bruine kikker en gewone pad, niet uitgesloten worden. In het plangebied zijn geen zanderige delen aanwezig welke geschikt zijn voor de rugstreeppad. Ook zijn er geen rommelige hoekjes, takkenbossen, dood hout of andere beschutting aanwezig die geschikt zijn voor beschermde amfibieën en reptielen. Strikt beschermde amfibieën en reptielen worden vanwege het ontbreken van geschikt biotoop niet verwacht.

5.5.2 Toetsing

Met het afgraven en verwijderen van onverharde delen kunnen verblijfplaatsen van tabel 1-soorten verloren gaan en kunnen dieren gedood worden. Voor het verwijderen van verblijfplaatsen en het verwonden van tabel 1-soorten is geen ontheffing van de Flora- en faunawet nodig, maar de zorgplicht is wel van toepassing.

5.6 Vissen

5.6.1 Aanwezige soorten

Binnen het plangebied zijn geen watergangen aanwezig. De aanwezigheid van beschermde vissoorten kan hiermee uitgesloten worden.

5.6.2 Toetsing

Vanwege het ontbreken van geschikt habitat kan het voorkomen van beschermde vissoorten uitgesloten worden.

5.7 Overige beschermde soorten

5.7.1 Aanwezige soorten

De aanwezigheid van overige beschermde soorten wordt uitgesloten, vanwege het ontbreken van geschikt biotoop. Een nadere toetsing is derhalve niet van toepassing voor overige beschermde soorten.

5.7.2 Toetsing

Overige beschermde soorten worden niet verwacht en er is geen sprake van een nader toetsing aan de Flora- en faunawet met betrekking tot overige beschermde soorten.

6 CONCLUSIE EN MAATREGELEN

6.1 Beschermde natuurgebieden

Uit berekeningen blijkt dat de stikstofdepositie in Natura 2000-gebied Solleveld & Kapittelduinen vanuit de 19 woningen toeneemt met 0,1 mol/ha/jaar. Dit betreft een minimale toename. Op basis van de verwachtingen conform het Beheerplan Solleveld & Kapittelduinen met betrekking tot stikstofdepositiedaling richting 2030, waarbij rekening gehouden wordt met een stijging van stikstofdepositie vanuit woningbouw in de omgeving, worden significant negatieve effecten niet verwacht. Een passende beoordeling is niet noodzakelijk. Wel wordt geadviseerd dit te bespreken met het bevoegd gezag (Provincie Zuid-Holland).

Vanwege de ligging buiten de begrenzing van de EHS worden effecten van de geplande ontwikkelingen op de EHS uitgesloten.

6.2 Beschermde soorten

Op basis van een locatiebezoek en een literatuurstudie is geïnventariseerd welke beschermde soorten er in het projectgebied aanwezig kunnen zijn. Aan de hand van de projectbeschrijving is getoetst of het project in strijd is met de Flora- en faunawet. De conclusie van de toetsing worden hieronder weergegeven.

De onderstaande tabel geeft een beknopte weergave van de effecten van het project op beschermde soorten volgens de Flora- en faunawet of Habitatrichtlijn.

Tabel 4. Resultaten beschermde soorten

Soort	Wet*	Aanwezig	Effecten op functionaliteit
Vaatplanten			
Niet aanwezig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Vogels			
Algemene inheemse vogels	FF3	Aanwezig	Mogelijk verlies en verstoring broedlocaties
Zoogdieren			
Algemene grondgebonden zoogdieren	FF1	Potentieel	Mogelijk verlies en verstoring verblijfplaatsen
Vleermuizen	FF3, HRIV	Potentieel	Mogelijk verstoring foerageergebied
Amfibieën			
Algemene amfibieën	FF1	Potentieel	Mogelijk verlies en verstoring verblijfplaatsen
Vissen			
Niet aanwezig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Overige soorten			
Niet aanwezig	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

* FF = Flora- en faunawet, tabel 1 t/m 3, categorie 1 t/m 5, HR = Habitatrichtlijn, Bijlage IV

6.3 Maatregelen

Per (potentieel) aanwezige beschermde soortgroep wordt de vervolprocedure aangegeven.

6.3.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen van vleermuizen binnen het plangebied worden uitgesloten. Nader onderzoek of ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is niet noodzakelijk. Mogelijk wordt het plangebied wel gebruikt als foerageergebied door vleermuizen uit de omliggende woningen het betreft echter geen essentieel leefgebied. In het kader van de zorgplicht wordt geadviseerd om gevoerde verlichting tussen zonsondergang en zonsopkomst in de periode maart t/m oktober naar de grond toe te richten.

6.3.2 Vogels

De nesten van vogels in het projectgebied zijn beschermd tijdens het broeden. Om verstoring van broedvogels te voorkomen, wordt geadviseerd de werkzaamheden buiten het broedseizoen (grofweg van 15 maart t/m 15 juli) uit te voeren.

Indien de werkzaamheden in de periode maart t/m juli worden uitgevoerd, dient de aanwezigheid van vogelnesten voorafgaand aan de werkzaamheden gecontroleerd te worden. Indien vogelnesten aangetroffen worden, dienen de werkzaamheden nabij het nest uitgesteld te worden

totdat de jongen uitgevlogen zijn of dient een verstoringsvrije zone rond het nest opgesteld te worden.

Ter voorkoming van broedgevallen in het projectgebied, wordt geadviseerd het aanwezige groen in het projectgebied buiten het broedseizoen te verwijderen.

6.3.3 *Algemeen voorkomende dieren van tabel 1*

Voor het verwijderen van verblijfplaatsen en het verwonden van de potentieel aanwezige tabel 1-soorten geldt een vrijstelling. In het kader van Zorgplicht wordt geadviseerd om een vluchtweg voor dieren te allen te behouden bij het uitvoeren van de werkzaamheden.

7 REFERENTIES

Algemene natuur- en beleidsinformatie

1. 'Flora- en faunawet', Ministerie van LNV, Den Haag, 2002.
2. 'Wijziging Regeling vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora- en faunawet', Staatscourant, Den Haag, 2 februari 2005.
3. 'Natuurbeschermingswet 1998', Ministerie van LNV, 1 oktober 2005.
4. 'Handreiking Flora- en faunawet', W.R.M. van Heusden & S.J. Vreugdenhil, Dienst landelijk gebied, oktober 2008.
5. 'Algemene handreiking Natuurbeschermingswet 1998', ministerie van LNV, www.minlnv.nl.
6. 'Handreiking Bestemmingsplan en Natuurwetgeving', Directie Natuur, Ministerie van LNV, www.minlnv.nl.
7. 'Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet', Dienst Regelingen, Ministerie van LNV, augustus 2009.
8. 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep', Dienst Regelingen, Den Haag, september 2009.

Algemene verspreidingsgegevens en verspreidingsatlassen

9. 'Protocol vleermuizen', Vakberaad vleermuizen, Netwerk Groene Bureaus, 24 januari 2012.
10. www.waarneming.nl
11. www.ravon.nl
12. 'Werkatlas verspreiding zoogdieren in Zuid-Holland 2000-2008', K. Mostert en J. Willemsen, Stichting Zoogdierwerkgroep Zuid-Holland, Delft, december 2008.
13. www.zoogdiervereniging.nl
14. www.sovon.nl
15. www.anemoon.nl

Locatie specifieke informatie en internetpagina's

16. Waarneming Aqua-Terra Nova tijdens het locatiebezoek ten behoeve van deze Eco-effectscan.
17. 'Gedragscode Flora- en Faunawet, Ruimtelijke ontwikkeling & inrichting', Stadswerk, augustus 2010.
18. www.pzh.nl: informatie over de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur
19. Beheerplan bijzondere natuurwaarden Solleveld en Kapittelduinen, beheerplan 2012-2017, Provincie Zuid-Holland, Royal Haskoning
20. Aeries
21. Kader Toetsing Stikstof. Provincie Gelderland, 16 januari 2015

BIJLAGE 1 WETTELIJK KADER

Natuurbeschermingswet 1998

De natuurbeschermingswet 1998 heeft als doel het beschermen en in stand houden van bijzondere gebieden in Nederland. Hierin kan onderscheid worden gemaakt in Beschermde Natuurmonumenten en Natura2000-gebieden (zie box). Beschermde Natuurmonumenten omvatten zowel particuliere als staatseigendommen.

Handelingen binnen de beschermde gebieden worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Handelingen of activiteiten binnen én buiten beschermde natuurgebieden die schadelijk kunnen zijn voor de doelstellingen van het gebied zijn verboden, tenzij de minister van EL&I of de provincie een vergunning heeft verleend. Hierbij wordt het 'Nee, tenzij' principe gebruikt en dient rekening gehouden te worden met invloeden van buiten het beschermde natuurgebied, de zogeheten 'externe werking'. Aanvullend dient rekening gehouden te worden met de cumulatie van effecten in relatie tot andere projecten of plannen.

Ecologische Hoofdstructuur

In de EHS worden natuurgebieden onderling tot een samenhangend netwerk verbonden, o.a. via ecologische verbindingzones. Dit netwerk bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten en natuurontwikkelingsgebieden;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer;
- robuuste verbindingen en grote wateren.

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is in het Natuurbeleidsplan geïntroduceerd en het beleid is in de Nota Ruimte overgenomen. De juridische doorwerking van het rijksbeleid van de EHS wordt in de AMvB Ruimte, als onderdeel van de Wet Ruimtelijke Ordening, geborgd. De Provincie is verantwoordelijk voor de aanwijzing, begrenzing en de doelstelling van de EHS-gebieden in een verordening, in veel gevallen een natuurbeheerplan. De provinciale verordening bevat tevens regels voor bestemmingsplannen in de EHS. Dit betreft, conform de Spelregels EHS, een regeling over compensatie die er ten minste voor moet zorgen dat er geen netto verlies aan oppervlakte, samenhang of kwaliteit van de Ecologische Hoofdstructuur optreedt en dat compensatie op de juiste wijze plaatsvindt. Tot slot zorgt de provinciale verordening ervoor dat de gemeente dit in de toelichting van het bestemmingsplan verantwoordt.

Voor de EHS geldt het 'nee, tenzij'-principe: nieuwe activiteiten die de wezenlijke kenmerken en waarden van de ecologische hoofdstructuur significant aantasten zijn verboden, tenzij sprake is van groot openbaar belang, er geen andere mogelijkheden voor realisatie zijn en de negatieve gevolgen beperkt en gecompenseerd worden."

Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden en beschermen van in het wild voorkomende planten- en diersoorten. Ingevolge het 'nee, tenzij principe' zijn handelingen in strijd met de Flora- en Faunawet per definitie verboden. De verboden handelingen zijn opgenomen in de verbodsbepalingen:

- Art. 8: verbod op het plukken, verzamelen, afsnijden, uitsteken, vernielen, beschadigen, ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen van beschermde inheemse planten.
- Art. 9: verbod op het doden, verwonden, vangen, bemachtigen of met het oog daartoe opsporen van beschermde inheemse dieren.
- Art. 10: verbod op het opzettelijk verontrusten van beschermde dieren.
- Art. 11: verbod op het beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen of verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse dieren.
- Art. 12: verbod op het beschadigen, vernielen en uitnemen van eieren van beschermde dieren.
- Art. 13: verbod op planten of dieren dan wel eieren, nesten of producten van dieren, te vervoeren, ten vervoer aan te bieden, af te leveren, of onder zich te hebben.

Aanvullend is in de Flora- en faunawet een zorgplicht opgenomen (artikel 2 Flora- en Faunawet). Uit de zorgplicht volgt dat een ieder die redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora en fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelingen achterwege te laten, dan wel alle maatregelen te treffen die redelijkerwijs van hem geveerd kunnen worden om de gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken.

Ontheffing Flora- en faunawet (artikel 75)

Voor overtreding van verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet kan ontheffing aangevraagd worden. Voorwaarde voor het verkrijgen van een ontheffing is dat het project geen negatief effect heeft op de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten én mits het project een bij wet genoemd belang dient. Voor soorten die aangewezen zijn in de Vogel- of Habitatrichtlijnen dient het project aanvullende belangen te dienen. De beschermde soorten zijn in drie tabellen met verschillende beschermingsniveaus opgenomen. Vogels vallen buiten deze indeling en worden in de volgende paragraaf besproken. Voor algemeen voorkomende soorten (tabel 1) geldt o.a. voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling, waardoor een ontheffing niet nodig is. Voor schaarse soorten (tabel 2) is een ontheffing niet nodig, mits gebruik gemaakt wordt van een gedragscode. Voor strikt beschermde soorten (tabel 3) zal bij ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing nodig zijn. Voor alle inheemse soorten geldt daarnaast de algemene Zorgplicht, waarin gesteld wordt dat schade aan alle planten en dieren, zoveel als redelijkerwijs verwacht kan worden, voorkomen dient te worden.

Vogels

Van alle inheemse vogelsoorten zijn de nesten gedurende het broeden beschermd. De meeste vogels broeden in de periode 15 maart t/m 15 juli. Voor het verstoren van broedende vogels wordt in principe geen ontheffing verleend, omdat de verstoring eenvoudig voorkomen kan worden door de activiteiten buiten het broedseizoen uit te voeren. Van ca. 15 vogelsoorten zijn de nesten jaarrond beschermd. Deze vogelsoorten zijn in vier categorieën ingedeeld⁽⁸⁾:

- Cat 1 betreft vogelsoorten die het nest jaarrond gebruiken als vaste verblijfplaats,
- Cat 2 betreft koloniebroeders die elk broedseizoen terugkeren naar dezelfde nestlocatie en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop,
- Cat 3 betreft overige vogelsoorten die elk broedseizoen terugkeren naar dezelfde nestlocatie en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop,
- Cat 4 betreft vogelsoorten die elk broedseizoen terugkeren naar dezelfde nestlocatie en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn om een nest te bouwen.

Tot slot zijn de nesten van enkele vogelsoorten (uit Cat 5) alleen jaarrond beschermd indien zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen, bijvoorbeeld als in de omgeving van een projectgebied geen of onvoldoende alternatieve geschikte nestplaatsen aangeboden worden.

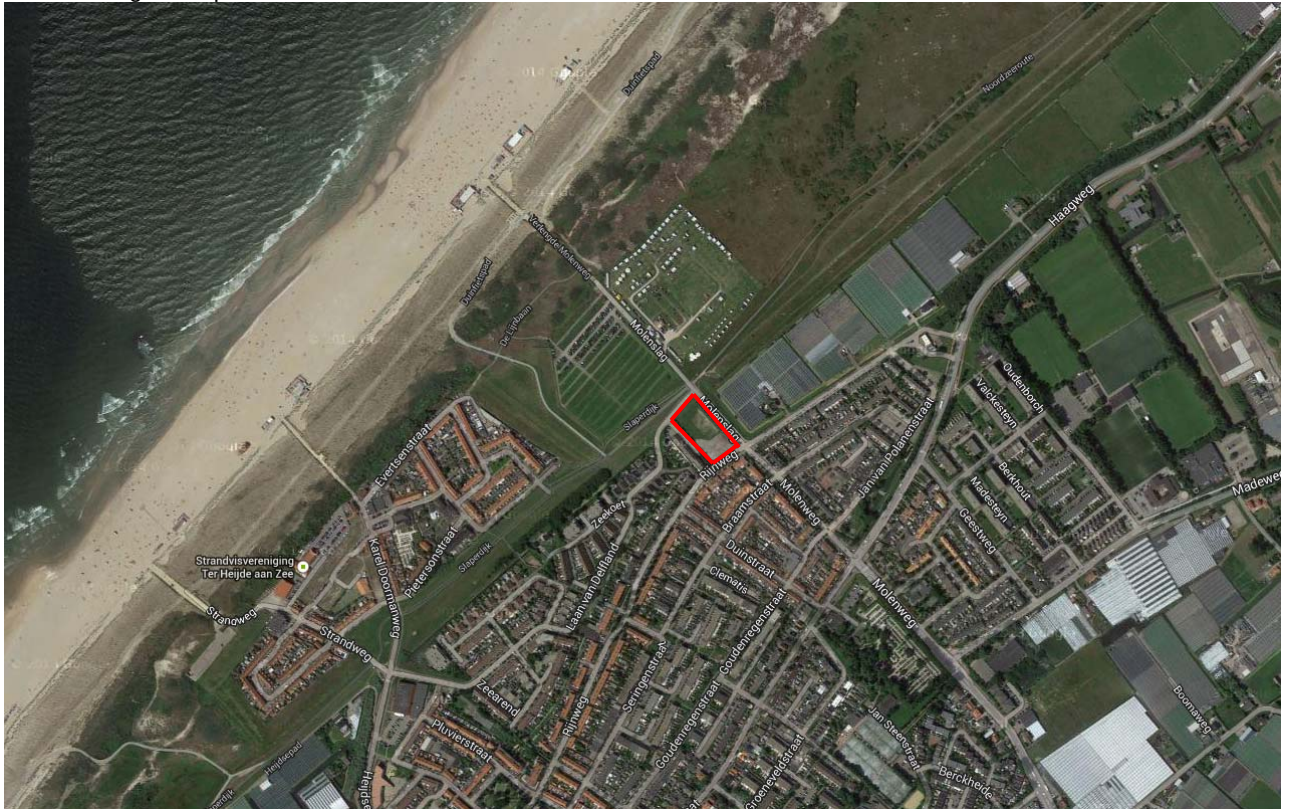
Voor beschadiging of vernietiging van jaarrond beschermde vogelnesten (art. 11) kan alleen ontheffing worden verleend, indien het project een belang uit de Vogelrichtlijn dient.

Gedragscode

In een gedragscode is beschreven hoe tijdens de uitvoering van werkzaamheden de schade aan beschermde dieren en planten wordt voorkomen of tot een minimum wordt beperkt. De gedragscode moet aangeven hoe er in de praktijk "zorgvuldig wordt gehandeld". De gedragscode kan zelf worden opgesteld en ter goedkeuring worden voorgelegd aan de minister van EL&I. Indien men aantoonbaar werkt volgens een goedgekeurde gedragscode, geldt voor bepaalde activiteiten in het leefgebied van soorten van tabel 2 een vrijstelling. Voor bestendig beheer en onderhoudswerkzaamheden in natuurbeheer, landbouw of bosbouw geldt de gedragscode ook voor soorten uit tabel 3, met uitzondering van de soorten die ook onder Bijlage IV van de Habitatrichtlijn vallen.

BIJLAGE 2 PROJECTGEBIED

Bron: Google-maps

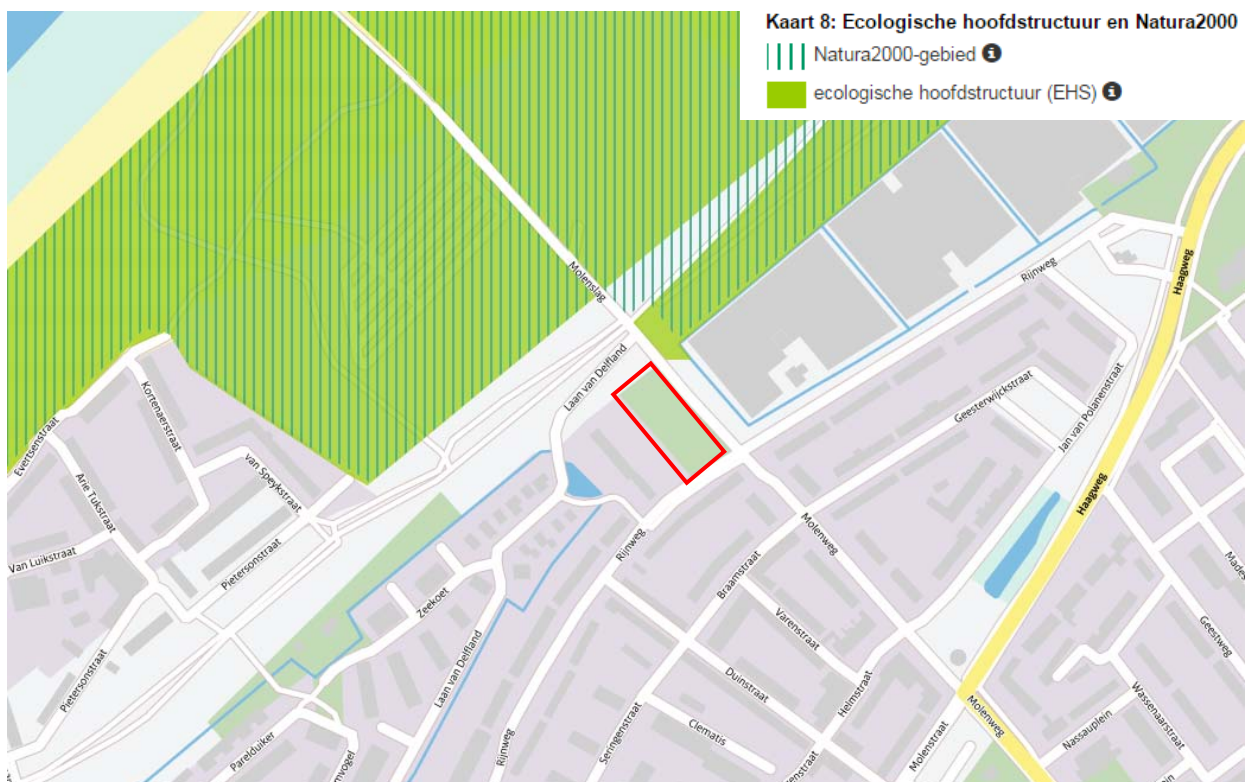
Bestaande situatie

 = projectgebied

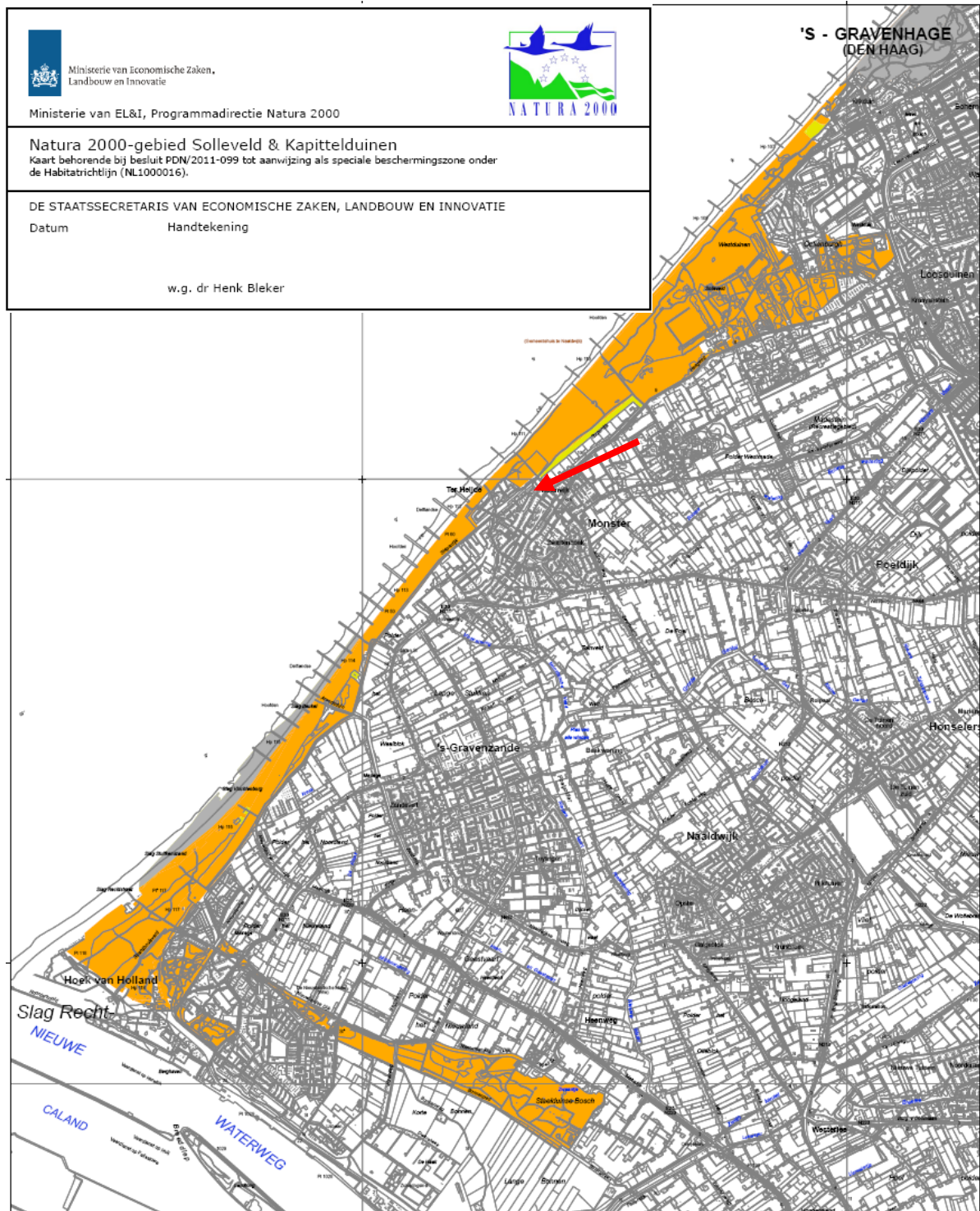
BIJLAGE 3 BESCHERMDE NATUURGEBIEDEN

Kaart van <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek.aspx>

 = projectgebied

BIJLAGE 4 NATURA 2000-GEBIED SOLLEVELD & KAPITTELDUINEN

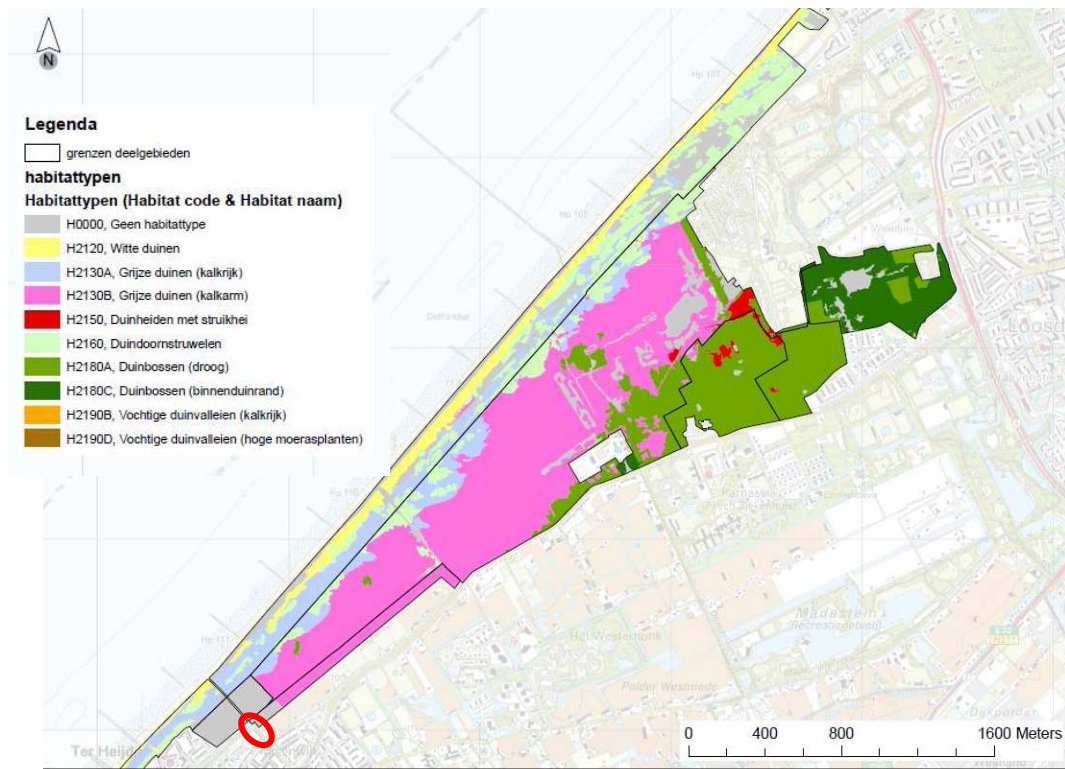
Ligging en begrenzing Natura 2000-gebied Solleveld & Kapittelduinen. Het plangebied Molenslag is met een rode pijl weergegeven

	Bewuste verandering soortensamenstelling Verandering in populatiedynamiek Verstoring door mechanische effecten Optische verstoring Verstoring door trilling Verstoring door licht Verstoring door geluid Verandering dynamiek substraat Verandering overstromingsfrequentie Verandering stroomsnelheid Vernatting Verdroging Verontreiniging Verziltig Verzoeting Vermesting Verzuring Versnippering Oppervlakteverlies																		
Storingsfactor	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Witte duinen	■	■	☒	■	■	■	■	■	■	■	■	■	☒	☒	☒	■	■	■	■
*Grijze duinen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	☒	☒	☒	■	■	■	■
*Duinheiden met struikhei	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	☒	☒	☒	☒	■	■	■	■
Duindoornstruwelen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	☒	☒	☒	☒	■	■	■	■
Duinbossen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	☒	☒	☒	☒	■	■	■	■
Vochtige duinvalleien	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	☒	☒	☒	☒	■	■	■	■
Nauwe korfslak	■	■	■	■	...	...	■	■	■	☒	■	■	■	■	■	■	■	■	■

Gevoeligheid Habitattypen Solleveld & Kapittelduinen⁽¹⁹⁾

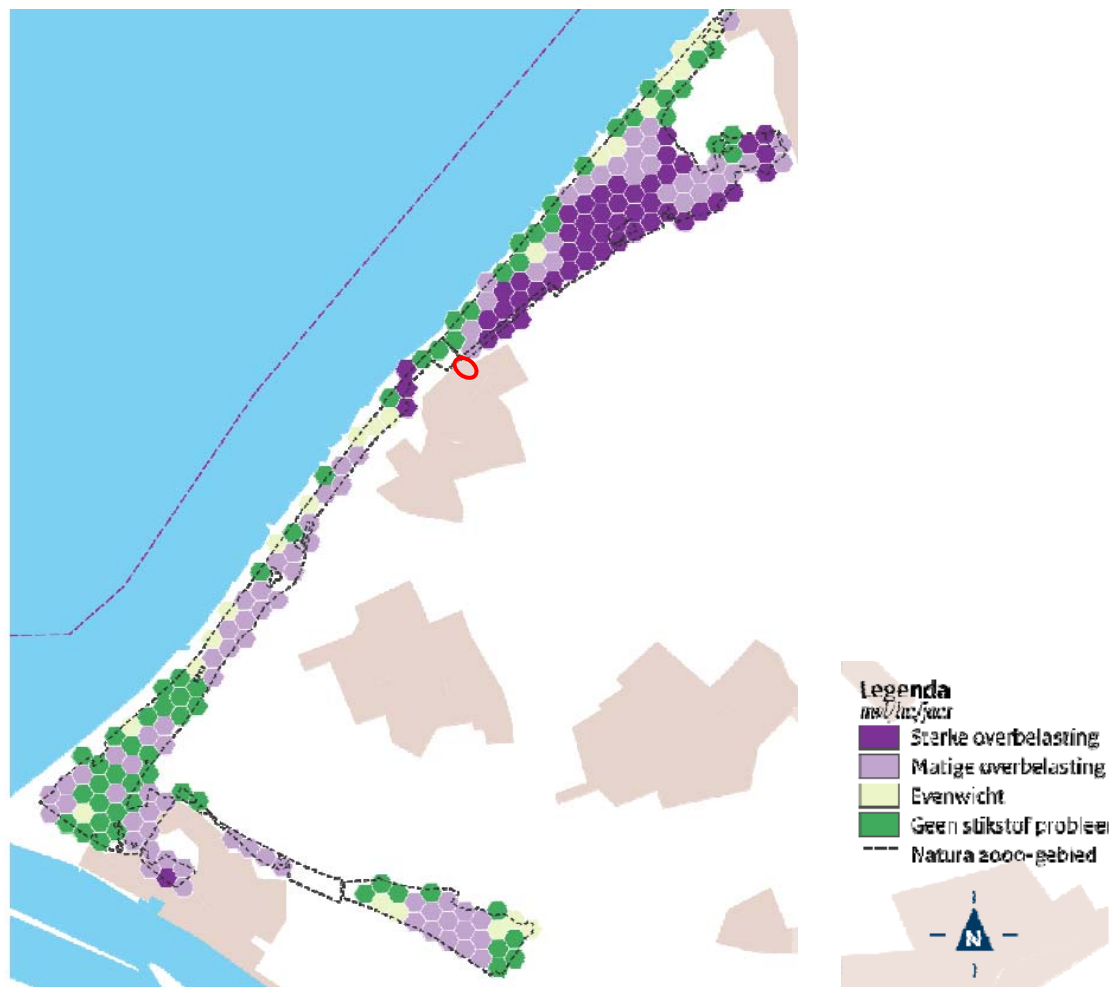
	Bewuste verandering soortensamenstelling Verandering in populatiedynamiek Verstoring door mechanische effecten Optische verstoring Verstoring door trilling Verstoring door licht Verstoring door geluid Verandering dynamiek substraat Verandering overstromingsfrequentie Verandering stroomsnelheid Vernatting Verdroging Verontreiniging Verziltig Verzoeting Vermesting door N-depositie uit de lucht Verzuring door N-depositie uit de lucht Versnippering Oppervlakteverlies																		
Storingsfactor	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Witte duinen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	☒	☒	☒	■	■	■	■
*Grijze duinen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	☒	☒	☒	■	■	■	■
*Duinheiden met struikhei	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	☒	☒	☒	☒	■	■	■	■
Duindoornstruwelen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	☒	☒	☒	☒	■	■	■	■
Duinbossen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	☒	☒	☒	☒	■	■	■	■

Gevoeligheid Habitattypen Westduinpark & Wapendal⁽¹⁹⁾

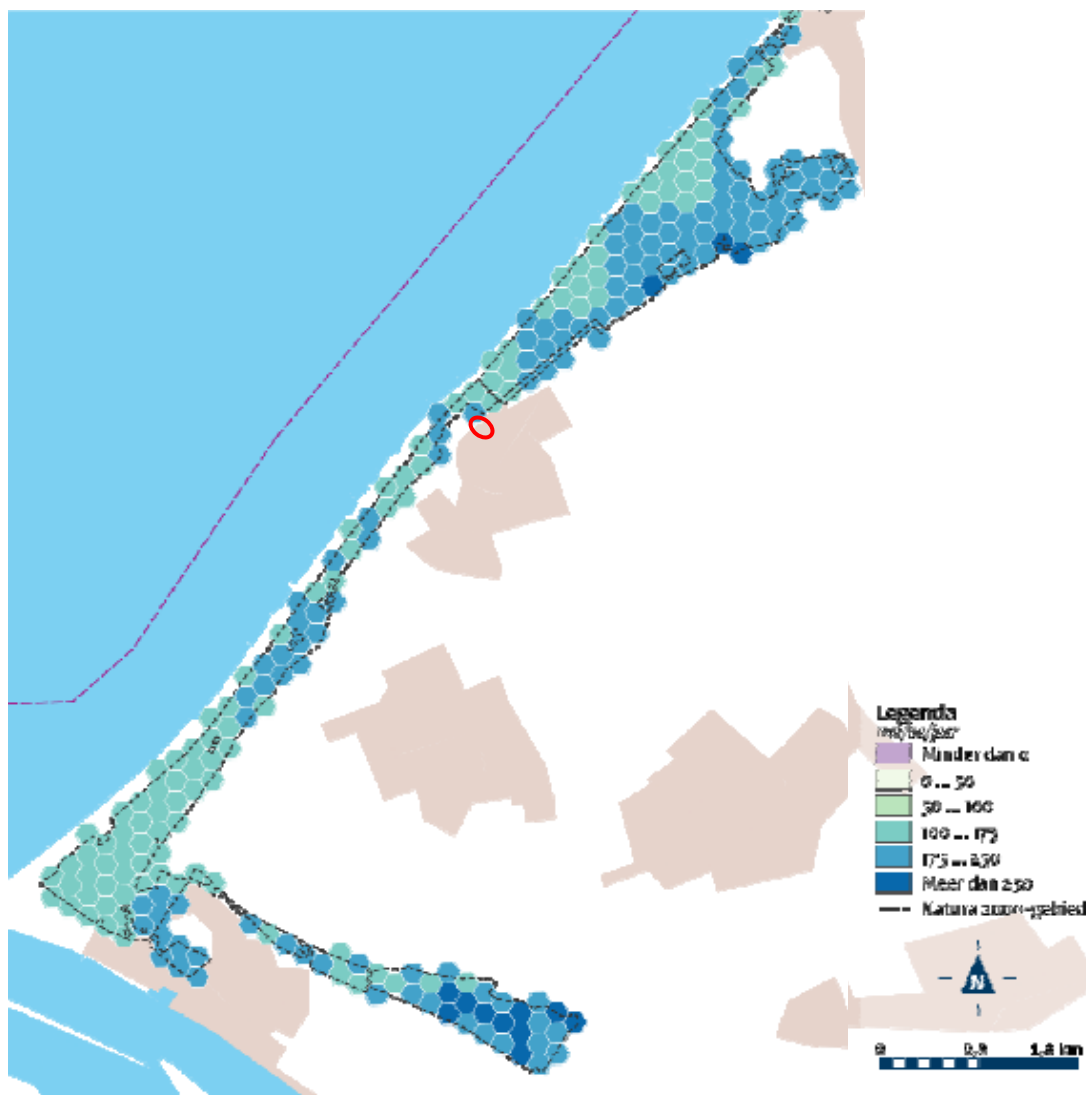

Ligging Habitattypen Solleveld & Kapittelduinen⁽¹⁹⁾

○ = ligging projectgebied indicatief

Kaart overbelasting stikstofdepositie Solleveld & Kapittelduinen¹⁹

Depositiedaling naar 2030 Solleveld en Kapittelduinen

- lichtblauw : 100-175 mol/ha/jaar,
- blauw : 175-250 mol/ha/jaar,
- donkerblauw : > 250 mol/ha/jaar.

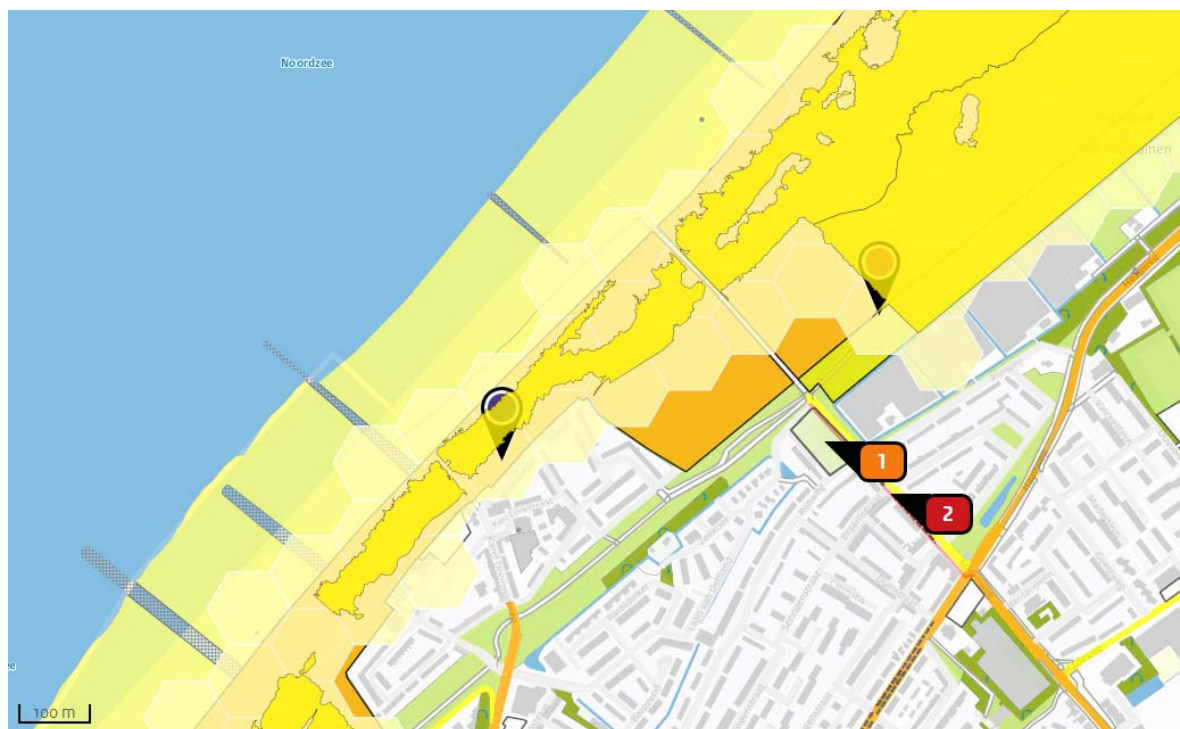
○ = ligging projectgebied indicatief

BIJLAGE 5 STIKSTOFDEPOSITIE BEREKENINGEN

Type ketel	Aantal	Vermogen (kW)*	Emissie factor NOx* (g/kWh)	Jaarlijkse emissie (kg/j)**
Intergas HReco 36	4	22	0,065	6,88
Intergas HReco 30	15	19	0,068	23,25

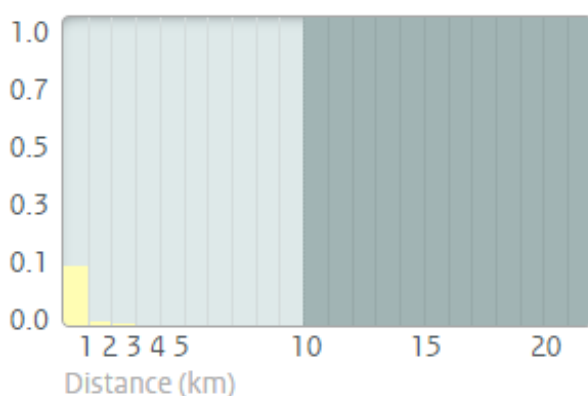
*Op basis van gegevens producent Intergas betreffende de ketels, conform de fabrieksinstellingen

**Formule berekening: Jaarlijkse emissie= ((Emissiefactor*vermogen)/1000) * 1200
1200= gemiddeld aantal vollasturen per jaar cv-ketels in woningen conform gegevens Gasunie

Screenshot AERIUS model: Source 1 betreft emissies NOx uitstoot door CV ketels. Source 2 betreft NOx uitstoot door verkeers van en naar de woningen. De fel gele vlakken betreffen de habitattypen Grijze duinen.

Situation 1

In graph(s) is above the highest deposition (NOx+NH₃) as a result of the emission of the input sources (mol/ha/year) can be seen with respect to the distance from the calculated source(s).

Screenshot AERIUS model:Resultaten grafiek betreffende de berekende stikstofdepostite (CV-ketels + verkeersbewegingen) vanaf projectgebied.